

K PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ PALEBNÉHO NIČENÍ

Předpis Oper-51-1 "Metodika operačních propočtů při plánování palebného ničení nepřítel v operacích" nebyl doposud nahrazen novou pomůckou, která by byla návodem pro práci velitele a štábu a která by odpovídala novým podmínkám vedení operací. Tento předpis byl i ve své době obtížně použitelný, jelikož pro množství čísel a neuspořádaně vedených tabulek se mu spíše pracovníci štábu vyhýbali nebo z něj využívali jen několik stránek. Nyní, kdy jsme ve stadiu tvorby nových předpisů a pomůcek, je nanejvýš potřebné vytvořit pomůcku k palebnému ničení na operačním i taktickém stupni, nebo by tato problematika mohla být součástí nového předpisu pro štábní práci.

Pomůcka by mohla obsahovat:

- obecný metodický postup práce velitele a štábu při plánování a řízení palebného ničení;
- metodiku optimálního výběru objektů protivníka a vlastních prostředků palebného ničení;
- přehled a možný obsah nezbytně potřebné operační a bojové dokumentace k palebnému ničení.

Při tvorbě pomůcky je třeba vzít v úvahu nové jevy a charakteristické rysy soudobé bojové činnosti.

Rozpor mezi potřebou ničit a umlčovat především bodové cíle a objekty protivníka a dosavadními možnostmi vlastních palebných prostředků, které mají převážně charakter plošného působení, se v soudobých podmínkách prohloubil. Dochází totiž ke "zředění" jak sestav a palebných prostředků vlastních, tak i cílů a objektů potenciálního protivníka. Proto si myslím, že chápání palebného ničení v klasickém pojetí, které bylo založeno na hromadném zasazení palebných prostředků (především tanků a děl) je "odzvonené". Samozřejmě, že palebné ničení zůstává **rozhodující činností v operaci nebo boji**, ale jeho obsah nabývá nové kvality. Masovost používání palebných prostředků nutně ustoupí a bude nahrazena "inteligentním", přesným a informačním dokonale zabezpečeným úderem té které moderní zbraně, jež bude založena na vyváženosti tří složek.

INFORMACE - PALBA - POHYB

Doposud byla pro ničení protivníka rozhodující hromadná palba, dosahovaná soustředěním dělostřelectva, tanků a dalších palebných prostředků. Očekávaný výsledek byl vyjadřován snížením stupně bojového potenciálu protivníka. Takové

pojetí palebného ničení odpovídalo relativně statickému způsobu vedení bojové činnosti a nevyžadovalo vysokou přesnost informací (souřadnic). Při soudobé bojové činnosti je třeba počítat s vysokou manévrovostí cílů a tomu odpovídajícími nároky na informace. Proto nyní bude pro ničení protivníka rozhodující také **palba**, ale palba spojená ještě více s **pohybem**, palba spojená s mimořádně vysokou přesností a účinností, což umožní výsledky kvalitnějšího **průzkumu**. Tento nový způsob vedení bojové činnosti bezesporu ovlivní obsah i formu práce štábů na všech stupních velení. Namísto koeficientů snížení bojového potenciálu protivníka je v první řadě třeba řešit výběr důležitých skupin cílů a objektů v operační nebo bojové sestavě protivníka, jejich rozdělení mezi vykonavatele palebného ničení na základě bojových možností vlastních palebných prostředků a zásobách munice a raket. Výběr konkrétních cílů z přidělené množiny, jejich následné ničení a umlčování by mělo být věcí odpovědných náčelníků druhů vojsk, jež jsou vykonavateli palebného ničení. I v této oblasti by se měla více prosazovat zásada zvyšování odpovědnosti, uplatňování operačního myšlení a aktivity podřízených.

Palebné ničení je rozhodující součástí procesu přípravy i vlastního průběhu operace nebo boje. Velitel se svými zástupci a náčelníky musí proto tuto problematiku řešit především v zámyslu, v návrzích vojsk a služeb, ve všech plánech a směrnících (rozkazech).

V dosavadní štábní praxi se palebné ničení plánovalo a plánuje k nejdůležitějším operačním (bojovým) úkolům a je svým způsobem statické a těmito úkoly svázané. Zdlouhavé a podrobné plánování palebného ničení fiktivních cílů bude pravděpodobně postupně nahrazováno jen "rámcovým" plánováním (tj. z hlediska optimálního výběru cílů protivníka a vlastních prostředků palebného ničení, přísunu množství a druhu munice a raket, úhrady ztrát, přerozdělování palebných prostředků aj.). Z důvodu postupného zkracování procesu INFORMACE-PALBA-INFORMACE-POHYB atd. se dosavadní "podrobné" a samostatné organizované plánování palebného ničení stane postupně bezpředmětným.

Při tendenci snižování počtů osob ve štábech a postupném zavádění automatizovaných systémů řízení a velení není a nebude únosné ani účelné vytvářet ve štábech specializované skupiny pro různé "speciální" činnosti. Proto si myslím, že se úloha "skupiny pro plánování palebného ničení" bude postupně snižovat. Za koordinace náčelníka štábu a operačního oddělení (oper. skupiny) musí náčelníci druhů vojsk a služeb řešit na prvním místě palebné ničení protivníka, a to **bezprostředně**. K urychlení procesu analýzy potřeb a možností palebného ničení protivníka se jeví nutné, zejména na operačním stupni, využívat možností výpočetní techniky, zpracovaných úloh a modelů k podpoře velení.

Jsem zastáncem "drastického" snižování objemu zpracovávaných dokumentů. Potřebné údaje k palebnému ničení lze dostatečně kvalitně vyjádřit ve vševojskovém rozhodnutí a v plánech náčelníků druhů vojsk a služeb. Vytváření zvláštních plánů palebného ničení, grafikonů (nebo jejich výpisů) se zdá nadbytečnou prací. Jestliže palebné ničení je rozhodující činností v operaci a boji, musí být vyjádřeno (v první řadě) v dokumentech základních.

Vlastní řízení palebného ničení se musí stát základem velení v operaci nebo boji. Proto osamostatňování pojmu "řízení palebného ničení" nemá opodstatnění. Uvažovat o tom, že by "řízení" ničení cílů a objektů protivníka zprostředkovávala

k tomu vytvořená speciální skupina je, podle mého názoru, přinejmenším diskutabilní. Pouze velitel se svými zástupci a náčelníky druhů vojsk a za koordinace náčelníka štábu velí vojskům v operaci nebo boji, tedy na prvním místě řeší palebné ničení zjištěných cílů a objektů protivníka.

Jsem přesvědčen o tom, že nové podmínky vedení operací a bojů postupně změní zažitě stereotypy i v oblasti plánování a řízení palebného ničení. Pro splnění požadavku určitého předstihu teorie před praxí se jeví požadavek hlubší analýzy i v této oblasti vojenského umění nanejvýš potřebný.

Plukovník Ing. Oldřich H o r á k

MOŽNOSTI PRŮZKUMU

Článek se zabývá možností průzkumných orgánů při získávání zpráv. K zvýšení přehlednosti v dané problematice upravil autor některé pojmy. Především nahradil pojem "objekt průzkumu" - tj. objekt zpravodajského zájmu, pouze slovem "objekt". Obdobně přistoupil i k pojmu "zpravodajské orgány", pod kterým uvažuje takové, které jsou podřízeny vševojskovému veliteli.

Průzkum musí zabezpečit veliteli takové informace o protivníkovi, které mu umožní kvalifikované rozhodování a velení vojskům. To předpokládá nejen zjistit složení a uskupení protistojícího protivníka, ale především v potřebném čase zajistit znalost údajů o rozmístění jednotlivých prvků jeho bojové sestavy se všemi potřebnými charakteristikami k jeho ničení. Je toto schopen průzkum zabezpečit? Není to pouze nesplnitelné přání velitelů a zpravodajských orgánů? Jaké jsou vlastně možnosti průzkumu? Jsou schopny zpravodajské orgány včas svými prostředky ničit protivníka v celé hloubce jeho bojové sestavy?

Takové otázky a řadu dalších je nutno si položit při zkoumání možností souběžného průzkumu. Je potřebné včas na ně odpovědět, aby velitel vždy znal, co může očekávat od vlastního průzkumu a mohl mu postavit reálné úkoly.

Dosavadní zkušenosti ukazují, že k věrohodnému vyhodnocení situace protivníka potřebují zpravodajské orgány údaje nejméně o 40 % objektů průzkumu. To, společně s informacemi nadřazeného a sousedů, umožňuje vytvořit věrohodné závěry o jeho možnostech a předpokládaném zámyslu. Tyto údaje vždy nevyžadují znalost přesných souřadnic jednotlivých objektů průzkumu, což podstatně ulehčuje a zrychluje celou činnost informačního toku zpráv od průzkumných orgá-